

Toenemende co₂-uitstoot bij stagnerende economische groei

Auteur(s):

Smekens, M.

Sector nationale rekeningen van het CBS

Verschenen in:

ESB, 87e jaargang, nr. 4379, pagina 755, 18 oktober 2002

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

De economische groei van ons land vertraagde in 2001 naar 1,3 procent. De volumegroei van het bbp was hiermee de laagste sinds 1993. De uitstoot van kooldioxide (co₂), het belangrijkste broeikasgas, nam in 2001 met 2,7 procent toe. De uitstoot van de overige broeikasgassen methaan (ch₄) en distikstofoxide (n₂o) nam met respectievelijk 1 procent en 3,8 procent af. Omgerekend naar co₂-equivalenten nam de totale uitstoot van broeikasgassen in 2001 toe met 1,9 procent. Dit percentage is hoger dan de gemiddelde jaarlijkse stijging in broeikasgassen gedurende de periode 1990-2000

(0,6 procent).

In het verdrag van Kyoto is vastgelegd dat Nederland de uitstoot van broeikasgassen in 2008-2010 met zes procent zal reduceren ten opzichte van het referentiejaar 1990. De daling van de uitstoot van verzurende stoffen (stikstofoxiden, zwaveldioxide en ammoniak) zette zich ook in 2001 door. De belangrijkste factor was hierbij een daling van de uitstoot van ammoniak (nh₃) door de landbouw. De jarenlange daling in de uitstoot van vermestende stoffen (stikstof en fosfaten) stagneerde. In 2001 was weer sprake van een toename.

De belangrijkste oorzaak van de stijging van co₂-emissies was in 2001 de toename van de binnenlandse elektriciteitsproductie. De vraag naar elektriciteit nam vooral toe bij consumenten en in de zakelijke dienstverlening. De Nederlandse huishoudens waren ook direct van invloed op de toename in broeikasgasemissies. In 2001 werd er door huishoudens meer brandstof verbruikt voor verwarming van woningen en auto-gebruik. Een duidelijke relatie tussen economie en milieu is waarneembaar bij de sector transport en opslag. In 2001 daalde de productie van de luchtvaart met 5,6 procent onder invloed van de lagere groei van de wereldeconomie en als gevolg van de aanslagen op 11 september in de vs. Als uitvloeisel hiervan daalde de emissie van broeikasgassen in de luchtvaart met ruim vier procent.

Mobiliteit belangrijke bron van emissies

Het aandeel broeikasgassen dat veroorzaakt is door wegverkeer en vervoer door de lucht en over water bedroeg in 2001 een kwart van de totale uitstoot van broeikasgassen. In de periode 1990-2000 is de uitstoot van broeikasgassen door mobiele bronnen met bijna 23 procent toegenomen, terwijl in 2001 de totale uitstoot door mobiele bronnen nagenoeg stabiel bleef. Nederlandse ingezetenen emitteren 10,6 procent van de totale hoeveelheid broeikasgasemissies in het buitenland.

namea, de milieumodule van de nationale rekeningen

In de milieumodule van de nationale rekeningen (namea) wordt de relatie tussen economie en milieu weergegeven. De namea bestaat uit het raamwerk van nationale rekeningen waarin aanbod en gebruik van goederen en diensten in monetaire eenheden zijn uitgedrukt. Daaraan worden volledig geïntegreerde milieurekeningen gekoppeld waarin input (natuurlijke hulpbronnen) en output (emissies, afval en afvalwater) in fysieke eenheden zijn weergegeven. In de namea is bij de samenstelling van de emissies aangesloten op de in de nationale rekeningen gebruikte definities. Hierdoor ontstaan afwijkingen van elders gepubliceerde emissiegegevens.

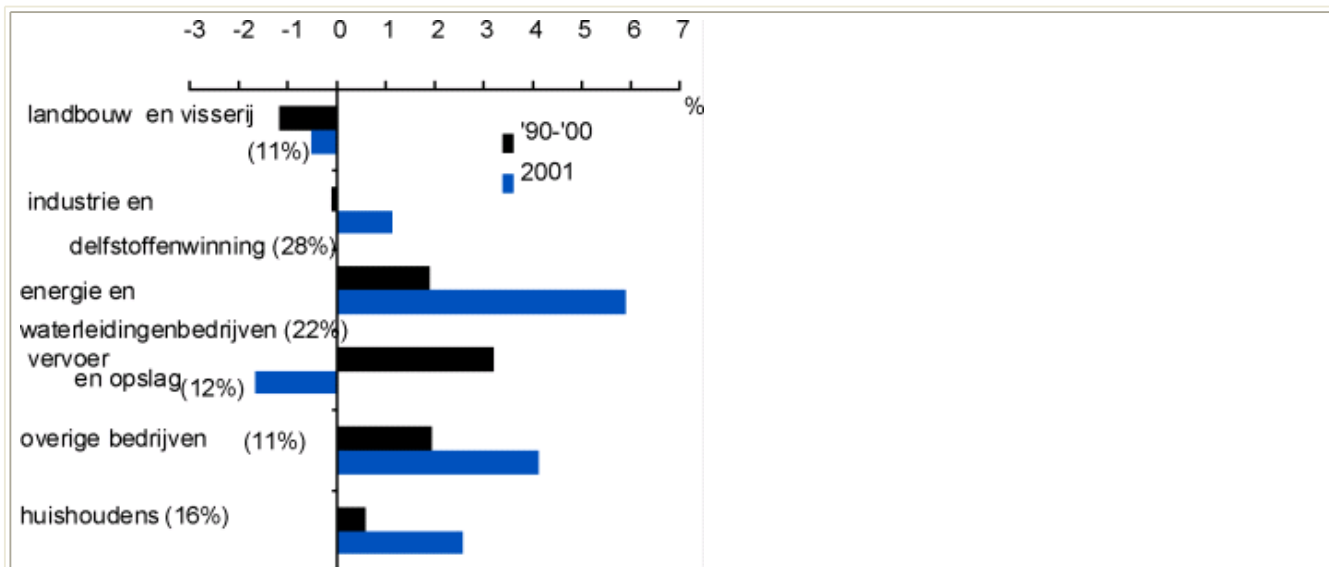
[figuur 1](#)

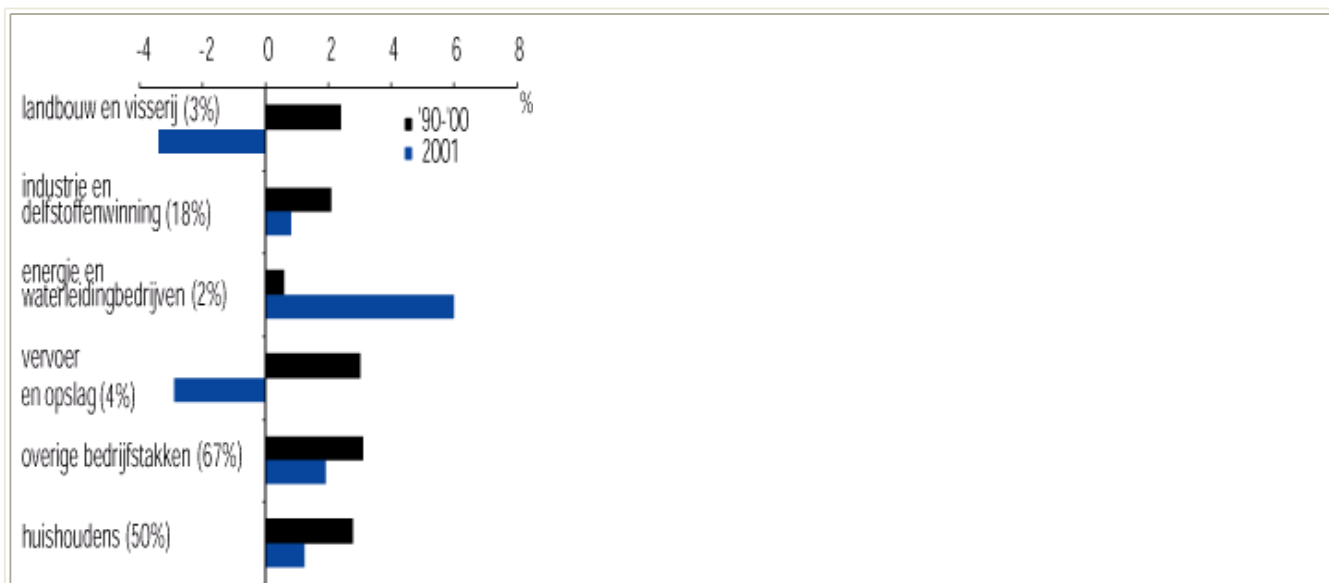
Figuur 1. Gemiddelde jaarlijkse mutatie in broeikasgassen, verzuring en vermesting, 1990-2000 en 2001

figuur 2

Figuur 2. Gemiddelde jaarlijkse mutatie in broeikasgasemissies, 1990-2000 en 2001 (tussen haakjes het aandeel in de broeikasgasemissies in 2001)

figuur 3

Figuur 3. Volumegroei van toegevoegde waarde naar bedrijfstak en consumptieve bestedingen van huishoudens, 1990-2000 en 2001 (tussen haakjes het aandeel in het bbp in 2001)